

DU KHẢO

Các Thư viện Đại học Thái Lan:

Đại học Thammasat, Đại học Chulalongkorn,
Đại học Mở Sukhothai Thammathirat,
Đại học Shinawatra

16-28/5/2004

Trong khuôn khổ chương trình Dự án Ngân hàng thế giới tài trợ để xây dựng Thư viện Trung tâm, ĐHQG TP. Hồ Chí Minh đã tổ chức một chuyến du khảo các Thư viện đại học tại Thái Lan cho cán bộ thư viện trong ĐHQG bao gồm Thư viện Trung tâm, Thư viện ĐH Bách Khoa, Thư viện ĐH Khoa học Xã hội và Nhân văn, và Thư viện ĐH Khoa học Tự nhiên từ 16-28/5/2004.

Lần đầu tiên xuất ngoại, chúng tôi được tiếp đón ngay tại phi trường quốc tế Bangkok bởi những cô gái Thái xinh đẹp với những đĩa trái cây thơm ngon, làm chúng tôi cảm thấy mát dịu một phần nào trong cái nóng Tháng 5 và tin rằng chúng tôi sẽ có một chuyến du khảo thành công trên đất nước hiếu khách này. Nơi dừng chân đầu tiên là ĐH Thammasat.

1. Đại học Thammasat (www.library.tu.ac.th)

Trường Đại học Nghiên cứu và Học thuật Thammasat (Thammasat University

of Arts) được thành lập vào năm 1934 với mục tiêu là truyền bá ngành Luật, Chính trị và các lĩnh vực tri thức khác. Sau đó trường đổi tên thành Thammasat Lae Karn Muang mang ý nghĩa Trường ĐH. Khoa học Chính trị và Tư tưởng (The University of Moral Science and Politics). Năm 1949 trường chỉ có 04 chuyên ngành đào tạo, qua quá trình đào tạo và phát triển, đến năm 1991, Đại học Thammasat là một trong những trường lớn nổi tiếng của Thái Lan, đây là một trường đào tạo đa lĩnh vực gồm có 15 phân khoa trực thuộc gồm: Khoa Luật, Khoa Thương mại và Tài chính, Khoa Triết, Khoa Kinh tế, Khoa Báo chí và Truyền thông, Khoa Khoa học Xã hội & Nhân văn, Khoa Khoa học và Công nghệ, Khoa Quản trị, Khoa Xã hội học và Nhân loại học, Khoa Kỹ thuật, Khoa Y, Khoa Giáo dục và sức khỏe, Khoa Nha, Khoa Y tá, Trường PTTH.

Với bề dày lịch sử phát triển như vậy, Thư viện cũng đóng một vai trò không nhỏ trong quá trình phát triển đó. Lúc mới thành lập trường, Thư viện trực thuộc Ban Giám hiệu, đến năm 1963 Thư viện tách ra thành một đơn vị riêng tương đương một khoa. Các thư viện thành viên và thư viện các khoa được tập trung dưới sự điều khiển của thư viện trung tâm ĐH. Thammasat. Và các Thư viện thành viên bao gồm:

1. Thư viện Pridi Banomyong
2. Thư viện Sanya Dharmasakti
3. Thư viện Khoa Kế toán Tài chính
4. Thư viện Direck Jayanama

5. Thư viện Puey Ungphakorn
6. Thư viện Khoa Khoa học xã hội
7. Thư viện Khoa Báo chí truyền thông
8. Trung tâm nghiên cứu ngôn ngữ Thái
9. Thư viện Trường Rangsit – Cơ sở 2 của Thammasat
10. Thư viện Viện nghiên cứu Đông Á
11. Thư viện Viện công nghệ thế giới.
12. Trung tâm dịch vụ truyền thông giáo dục

Thư viện ĐH. Thammasat

Năm 1997 Thư viện chuyển sang cơ sở mới là một toà nhà mới rộng lớn lần đầu tiên được xây dựng tại Thái Lan gồm 05 tầng, trong đó 03 tầng nằm dưới lòng đất và 02 tầng nằm trên mặt đất. Hai tầng nằm trên trên mặt đất chủ yếu dùng làm phòng nghiệp vụ, còn những tầng còn lại nằm dưới lòng đất dùng làm phòng lưu hành, phòng tham khảo, phòng tạp chí, phòng Multimedia và một số phòng nghiệp vụ khác. Các cơ sở hạ tầng sử dụng phục vụ độc giả được trang bị thoáng mát, đầy đủ và hiện đại. Đối tượng sử dụng thư viện Thammasat gồm 02 thành phần cơ bản: cán bộ - sinh viên trong trường và các bạn đọc của các trường đại học khác.

Tài nguyên chủ yếu của thư viện trường gồm các lĩnh vực: Khoa học xã hội và nhân văn, khoa học và công nghệ, khoa học ứng dụng và y học. Hiện nay mỗi ngày thư viện trường phục vụ khoảng 9.000 lượt bạn đọc sử dụng thư viện bao gồm CBGD, học viên cao học, sinh viên, công chức trong trường và những người sử dụng khác.

Thư viện Trung tâm ĐH. Thammasat chịu trách nhiệm điều phối nhân sự và xử lý kỹ thuật cho các đơn vị thành viên, đây là mô hình tập trung hóa mà Thư

Phòng tạp chí – Tầng hầm 1

viện Thammasat thực hiện rất thành công hiện nay. Mỗi thư viện thành viên đều có một modul quản lý riêng, nhưng tất cả đều chịu sự điều phối của Thư viện Trung tâm, các yêu cầu bổ sung tư liệu được order qua modul riêng của từng đơn vị và được Thư viện Trung tâm xử lý lại. Các nguồn tư liệu được mua sau khi Thư viện trung tâm xử lý qua đầy đủ các công đoạn (như: biên mục, phân loại, dán nhãn, dán tem từ ....) mới được vận chuyển đến từ thư viện thành viên theo phiếu order đã gửi.

Về phần nghiệp vụ, Thư viện Thammasat sử dụng hệ thống biên mục theo chuẩn MARC21 chỉ sử dụng những trường cần thiết, mô tả theo chuẩn

AACR2. Còn về phân loại thư viện Thammasat sử dụng 2 hệ thống phân loại là DDC và LC và sử dụng bộ Tiêu đề đề mục của Quốc hội Hoa Kỳ.

Về công nghệ, hầu hết các thư viện ở Thái Lan áp dụng triệt để các công nghệ mới vào ứng dụng trong Thư viện, vì đây là nơi giới thiệu và phổ cập các kiến thức mới cho tất cả mọi người một cách nhanh và hiệu quả nhất. Đặc biệt thư viện Thái Lan nói chung và Thư viện Thammasat nói riêng rất chú trọng phát triển phòng Multimedia. Trong một Thư viện luôn có một hội trường khoảng 100 ghế để phục vụ chiếu phim với các thiết bị hiện đại. Đối với Thư viện Thammasat có một trung tâm dịch vụ truyền thông giáo dục (Education media service center) nằm trong thư viện chuyên cung cấp các dịch vụ truyền thông nhằm phục vụ cho việc đào tạo giảng dạy của các Khoa, trung tâm trong và ngoài Trường. Tại đây có một kho lưu trữ 26.615 ấn phẩm gồm DVD, VCD, CD, CD-ROM, Video, Cassettes. Phòng xem, đọc và nghe đĩa CD, VCD, Cassettes ... được trang bị đầy đủ các phương tiện nghe nhìn. Phòng nghe nhạc thư giãn được thiết kế với không gian thoải mái, phòng xem DVD, VCD được trang bị một kho lưu trữ đầy đủ các thể loại giúp cho việc thư giãn và nghiên cứu lịch sử.

Ngoài ra tất cả các Thư viện Thái Lan đang trên đường tự động hoá, tự động hoá hệ thống thư viện là một trong những mục tiêu hàng đầu của Thư viện ĐH. Thammasat, việc tự động hoá thư viện đóng vai trò quyết định trong việc đánh giá mức độ hiện đại của thư viện. Hiện nay Thư viện Thammasat thành lập riêng một phòng ban chuyên trách vấn đề này với tên gọi **Library Automation**

Division, nhân sự phòng này gồm có 05 người gồm: 01 trưởng phòng (nghiệp vụ chuyên môn về ngành thư viện), 02 nhân viên về thư viện và 02 nhân viên về CNTT.

Các máy tính phục vụ độc giả đều được kết nối intranet, internet để tra cứu các CSDL riêng của thư viện và các CSDL trực tuyến (do nhà cung cấp EBSCO, OCLC, IEL, ...), lưu hành trong thư viện được thực hiện việc mượn trả tự động.

Qua chuyến tập huấn tại Thư viện ĐH. Thammasat và tham quan một số thư viện tại Bangkok Thái Lan, tôi thấy đây là một môi trường Thư viện hiện đại mang tính chuyên môn hoá cao, còn về phần nghiệp vụ thư viện thì không có sự khác nhau giữa các thư viện Thái Lan và các thư viện phát triển định hướng chuẩn hoá tại Việt Nam. Các cán bộ Thư viện phải luôn tự nâng cao trình độ nhận thức của mình về mọi mặt. Tôi xin lấy một ví dụ rất thực tế là tại Thư viện Thammasat, mỗi năm thư viện tổ chức cho cán bộ của mình tham quan các thư viện Singapore để học hỏi rút kinh nghiệm, trước khi trở thành cán bộ thư viện họ phải trải qua một khoá học Anh ngữ bắt buộc, bởi vậy hầu như các cán bộ thư viện Thammasat đều có thể giao tiếp và trực tiếp đứng giảng bằng ngôn ngữ tiếng Anh với người nước ngoài. Những cán bộ thư viện được trang bị những kiến thức như vậy mới tiếp thu được các công nghệ mới và ứng dụng vào cho sự phát triển của Thư viện. Và điều quan trọng nhất là muốn thu hút độc giả đến sử dụng thư viện có hiệu quả thì cơ sở vật chất phải khang trang, đầy đủ và thoáng mát, có được như vậy sinh viên và cán bộ giảng dạy mới thường xuyên sử dụng thư viện để tìm tòi học hỏi.

2. Đại học Chulalongkorn:

ĐH Chulalongkorn tọa lạc ngay tại trung tâm Bangkok trong một khuôn viên rộng lớn với vườn cây rậm rạp được chia đôi bởi con đường Phyathai. ĐH Chulalongkorn có 18 phân khoa (faculties), 3 trường đại học (colleges), 2 trường chuyên ngành (schools), 10 học viện (institutes), 3 học viện liên kết (affiliated institutes), 5 trung tâm đào tạo và nghiên cứu (centers) bao trùm hầu hết tất cả các lĩnh vực, thu hút trí tuệ cao nhất trong nước, cả giảng viên lẫn sinh viên.

Trung tâm Tài nguyên Đại học ĐH Chulalongkorn

Một trung tâm phục vụ học tập và giảng dạy quan trọng nhất là **Trung tâm Tài nguyên Đại học** (Center of Academic Resources - CAR), được hình thành từ năm 1978 bằng sự hợp nhất của Thư viện Trung tâm, Trung tâm nghe - nhìn, và Trung tâm Thông tin Thái Lan. Hiện nay Trung tâm Tài nguyên đại học ĐH Chulalongkorn là một toà nhà 8 tầng bao gồm: Thư viện Trung tâm, Trung tâm Thông tin Thái Lan, Trung tâm Thông tin Quốc tế, Trung tâm Thông tin Châu Âu, Trung tâm nghe-nhìn, và Trung tâm nghiên cứu và học thuật (Center of Arts). Hơn thế nữa, CAR còn cung cấp dịch vụ Thư viện số ĐH

Chulalongkorn: www.car.chula.ac.th cho người sử dụng trong và ngoài đại học bao gồm CSDL Thư viện, CSDL Tham khảo ĐH Chulalongkorn, CSDL Đa phương tiện.

Để tiến đến hiện đại hóa như ngày hôm nay, CAR đã trải qua những giai đoạn phát triển như sau: Sau khi thành lập vào năm 1978, CAR đã xây dựng một mục lục liên hợp dạng phiếu dựa trên CDS/ISIS; năm 1985 bắt đầu sử dụng một dịch vụ tìm tin trực tuyến đầu tiên đó là CSDL Dialog; năm 1987 xây dựng Danh mục liên hợp Ấn phẩm định

kỳ ở Thái Lan; năm 1988 bắt đầu nghiên cứu sử dụng MARC và xây dựng CU-MARC (ĐH Chulalongkorn-MARC) cho việc biên mục tài liệu trong Mạng Chulalinet; năm 1992 khai trương cổng Internet Thái Lan, 9.6 kbps; năm 1993 nâng cấp băng thông rộng đến 64 kbps. Phát triển tự động hóa văn phòng; 1994 bắt đầu tự động hóa thư viện, sử dụng phần mềm INNOPAC; năm 1996 nâng cấp đến 256 kbps và thành lập Trung tâm Tham khảo, sử dụng 120 CSDL trực tuyến, thẻ thông minh, thẻ Chulalinet; năm 1997 xây dựng Vùng không gian vi tính ĐH Chulalongkorn (CU Cyber Zone); năm 1998 thiết lập Hệ thống đào tạo từ xa thông qua Trung tâm sản xuất

đa phương tiện Uninet; năm 1999 thiết lập WB Doc của Ngân hàng thế giới, CORC, Thư viện âm nhạc số; năm 2000 thành lập Trung tâm đào tạo từ xa Ngân hàng thế giới.

Trong thời gian du khảo các thư viện của ĐH Chulalongkorn, chúng tôi cũng đã tham quan **Trung tâm Thông tin và Thư viện Phân khoa Thú y**. Cơ sở này tồn tại gần 60 năm nay kể từ khi còn trực thuộc Trường Thú y Thái Lan. Đến nay, số lượng sưu tập về chuyên ngành này tại đây là lớn nhất Thái Lan. Một cơ sở khác chúng tôi cũng đã tham quan là **Thư viện Cao học Học viện Quản trị Kinh doanh**. Đây là một thư viện mới được xây dựng với một quy mô nhỏ nên được tổ chức gọn gàng ngăn nắp theo đúng chuẩn mực của một mô hình thư viện hiện đại.

3. Đại học Mở Sukhothai Thammathirat (STOU):

"Giáo dục cho tất cả mọi người" không chỉ là khẩu hiệu của ĐH Mở Sukhothai Thammathirat, mà còn là mệnh lệnh. Chính phủ hoàng gia Thái Lan triển khai dự án xây dựng một ĐH Mở vào năm 1975 nhằm đáp ứng hai nhu cầu của người dân khắp đất nước Thái Lan có thể tiếp cận nền giáo dục đại học và biến quan niệm học suốt đời trở thành hiện thực. Hệ thống đào tạo từ xa được xem như là một phương pháp thực tiễn để hỗ trợ thêm cho hệ thống đại học tập trung.

Hiện nay STOU có 12 trường độc lập. Số lượng sinh viên đăng ký học lên đến 200.000, khiến STOU là trường đại học đông sinh viên nhất Thái Lan. Ngoài những chương trình đào tạo chính quy, STOU còn cung cấp những chương trình

giáo dục mang lại lợi ích thiết thực cho cộng đồng qua hệ thống truyền thanh và truyền hình khắp nước.

STOU sử dụng hệ thống đào tạo từ xa để phổ biến tri thức và kỹ năng đến học viên. Chương trình giảng dạy được đóng thành những gói tự học gọi là khối giáo trình. Mỗi khối có từ 5-6 credits. Học viên nhận những khối này bằng những dạng thức phương tiện khác nhau: băng cassettes, băng ghi hình, phim ảnh, chương trình truyền thanh - truyền hình, và chương trình máy tính. Những chương trình phụ đạo và tư vấn học tập được thực hiện tại 76 Trung tâm học tập vùng và địa phương trong cả nước. Việc thi cử cũng được tổ chức tại những trung tâm này.

Phòng Thông tin - Tư liệu (Office of Documents and Information - ODI), <http://library.stou.ac.th>, có trách nhiệm cung cấp dịch vụ thông tin - thư viện cho giảng viên và học viên cũng như rộng rãi trong cộng đồng nhằm hỗ trợ hệ thống đào tạo từ xa. Dịch vụ thông tin - thư viện được cung cấp theo 3 cấp: Trung tâm, khu vực, và tỉnh thành. ODI được thành lập vào năm 1986; năm 1991 Trung tâm Tài nguyên đại học đầu tiên được xây dựng như là một bộ phận của ODI; năm 1993 ODI cùng với 11 Thư

viện ĐH Quốc gia khác thành lập "Mạng Thư viện đại học Thái Lan (Đô thị)" hay là THAILINET (M) song song với việc thành lập PULINET của mạng Thư viện ĐH Tỉnh thành; năm 1994 cài đặt hệ thống thư viện tự động hoá VTLS; năm 2003/2004 bắt đầu sử dụng phần mềm VTLS Virtua. Suu tập bao gồm: Trung tâm có 200.820 bản sách với 705 nhan đề tạp chí; Khu vực có 65.000 bản sách với mỗi thư viện có 95 nhan đề tạp chí; Tỉnh thành có 421.300 bản sách; năm 1997 sáp nhập PULINET với THAILINET (M) thành THAILINET.

Ngày 25/8/1993, được phép của hoàng gia, STOU đã thành lập Trung tâm tư liệu Vua Prajahipok và Hoàng hậu Rambhai Barni là những vị đã có một mối quan hệ đặc biệt với STOU. Hiện nay Trung tâm tư liệu này được đặt tại lầu 2 của toà nhà Phòng Thông tin - Tư liệu ĐH Mở Sukhothai Thammathirat để lưu giữ và trưng bày những tư liệu về lịch sử, hoạt động của vị vua và hoàng hậu này trong thời gian tại vị. Đây là một điểm để thăm viếng cho bất kỳ ai đến tham quan STOU và Phòng Thông tin - Tư liệu.

4. Đại học Shinawatra

Độc đáo nhất trong tất cả các đại học ở Thái Lan có lẽ là ĐH Shinawatra. Khuôn viên của trường rộng 320 hécta tọa lạc trên một cánh đồng lúa thuộc tỉnh Pathumthani cách Bangkok khoảng hai tiếng lái xe hơi. Ý tưởng này có lẽ trùng hợp với những người đã xây dựng ĐH Illinois trên cánh đồng ngô từ thế kỷ trước tại Hoa Kỳ. Người Thái muốn biến cánh đồng lúa này trở thành một thành phố đại học trong tương lai chăng? Giống như mô hình của thành phố đại học Illinois tại Urbana-

Champaign? Độc đáo hơn khi cấu trúc tổng thể của ĐH này trông giống như một trạm không gian với những sky-link nối từ toà nhà này sang toà nhà khác. Thư viện thì nằm giữa, bao quanh là một hồ nước, có hình dáng như một chiếc phi thuyền không gian .

ĐH Shinawatra phấn đấu để trở thành một ĐH nghiên cứu tầm vóc quốc tế nhằm quảng bá và thực hiện việc học tập, đổi mới, nghiên cứu, lãnh đạo, kinh doanh, và dịch vụ cho Thái Lan, trong khu vực, và trên thế giới.

Thư viện ĐH Shinawatra

ĐH Shinawatra quan tâm đến việc đào tạo nguồn nhân lực với những phẩm chất ưu tú, học suốt đời, nghiên cứu, sử dụng công nghệ, phát triển quốc gia

thông qua đổi mới, kỹ năng và thực hành quản lý tốt nhất, sáng kiến kinh doanh, và tiêu chuẩn đạo đức cao để họ có thể nâng cao giá trị nghề nghiệp và phục vụ những yêu cầu xã hội trong nước, trong khu vực và trên thế giới. ĐH Shinawatra nhận một sứ mệnh đặc biệt để đáp ứng lĩnh vực chuyên biệt này. Được biết hiện có 10 sinh viên Việt Nam đang học tại ĐH này.

Cơ sở ĐH Shinawatra nói chung và **Phòng Dịch vụ Thông tin và Thư viện** (Office of Library and Information Services - LIS), library.shinawatra.ac.th, nói riêng được thành lập rất mới - 2002, với những tiêu chí cũng như chiến lược đào tạo như đã nêu ở trên khiến cho ĐH này có một dáng dấp rất hiện đại từ nội dung đến hình thức. Công nghệ không đây là phổ biến nhất tại cơ sở này; những giảng đường và phòng họp được thiết kế rất kỹ thuật để ít tiêu hao năng lượng.

LIS cung cấp dịch vụ và tài nguyên thông tin cho thành viên đại học để học tập, giảng dạy, nghiên cứu, học suốt đời. Sinh viên truy cập đến tài nguyên thông tin 24 giờ mỗi ngày từ bất cứ nơi đâu. Suu tập in ấn và không phải in ấn chứa trong thư viện chú trọng đến các lãnh vực: Công nghệ viễn thông,

Công nghệ phần mềm, Tin học, Môi trường, và Quản trị kinh doanh. ĐH Shinawatra không có đào tạo ngành thông tin - thư viện, nhưng thường xuyên tổ chức tập huấn nghiệp vụ thông tin - thư viện hiện đại cho đồng nghiệp trong và ngoài nước. Học viên có thể thực hành ngay những điều học hỏi được trên chính thư viện của ĐH Shinawatra – Một thư viện chuẩn mực với công nghệ mới.

5. Kết luận:

"Đi một ngày đàng, học một sàng khôn". Có đi là có học được nhiều cái hay. Nhưng đối với hệ thống thư viện Thái Lan, cái học của chúng ta cần phải có chọn lọc. Ngoại trừ Thư viện ĐH Shinawatra mới được xây dựng và đã ứng dụng những tiêu chuẩn và công nghệ tiên tiến nhất là điều mà chúng ta cần học tập; còn hầu hết những thư viện khác đều đã trải qua một quá trình điều chỉnh để phát triển, hiện nay còn để lại khá nhiều khuyết điểm. Với quan điểm *"đi tắt đón đầu"* ta phải biết chọn lọc để học tập những tinh túy nhất nhằm tạo tiền đề cho việc ứng dụng công nghệ mới để nhanh chóng phát triển.

Bangkok, Thái Lan, 28/5/2004

LƯƠNG MINH HÒA et al
Tổ CNTT, Phòng Công tác Kỹ thuật
Thư viện ĐH Khoa học Tự nhiên